

Міністерство освіти і науки України
Всеукраїнська центральна спілка споживчих товариств (Укркоопспілка)
Підприємство споживчої кооперації «Навчально-методичний центр
«Укоопосвіта»
Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут
Львівський торговельно-економічний університет
Полтавський університет економіки і торгівлі
Вінницький кооперативний інститут

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

*Матеріали
IX Всеукраїнської науково-практичної конференції*

**22 травня 2025 р.
м. Хмельницький**

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту від 23.05.2025 р.

Рецензенти:

Савіцький Андрій, д.е.н., доц., завідувач кафедри менеджменту ВСП «Хмельницький політехнічний фаховий коледж Національного університету «Львівська політехніка»

Мельничук Ірина, к.е.н., доц., завідувач кафедри обліку та фінансів Університету економіки і підприємництва

Редакційна колегія: *Матвеев Андрій, к.іст.н., доц., в.о. президента Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Замазій Оксана, д.е.н., проф., проректор з наукової роботи Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Ляшук Катерина, к.е.н., директор Хмельницького кооперативного фахового коледжу Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Джерелейко Світлана, к.е.н., декан факультету управління, підприємництва та права Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Нікольчук Юлія, к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів, обліку та аудиту Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Сніщенко Роман, д.е.н., проф., професор кафедри фінансів, обліку та аудиту Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Нагорний Павло, к.т.н., доц., доцент кафедри фінансів, обліку та аудиту Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Лопатовська Оксана, викладач кафедри фінансів, обліку та аудиту Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту.*

Матеріали подані в авторській редакції.

Актуальні проблеми сьогодення у сфері фінансів, обліку та аудиту: тези доповідей науково-практичної конференції, 22 травня 2025 р. Хмельницький: ХКТЕІ, 2025. 416 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з актуальних питань стану та перспектив розвитку фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану; національного та міжнародного досвіду організації, функціонування і розвитку теорії і практики фінансів, обліку та аудиту; особливостей, проблем та напрямів удосконалення оподаткування діяльності бізнесу, сучасних тенденції розвитку банківського та страхового ринків України, ІТ-технологій та діджиталізації фінансового сектору України.

Електронна версія збірника оприлюднюється на офіційному сайті ХКТЕІ:
<http://www.xktei.km.ua/naukova-diyalnist/naukovi-konferenciyi/>

СЕКЦІЯ 3.

ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ: ОСОБЛИВОСТІ, ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ

АФОНІНА Діана, ЛОПАТОВСЬКА Оксана	181
ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ЧЕРЕЗ ЗМІНУ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ: БАЧЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ	
БОРОВИК Петро, УДОВЕНКО Ірина, ІВАНЧУК Олег, ШЕМЯКІН Михайло	184
СТАБІЛЬНЕ ОПОДАТКУВАННЯ – ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГЕОДЕЗІЇ ТА ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ	
ВАЩУК Дмитро, ДІДИК Алла	186
ЕВОЛЮЦІЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА БІЗНЕС: ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ	
ВИСОЦЬКА Віра, ГАВРИЛЮК Дар'я, ЗАХОЖАЙ Костянтин	189
МИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
ГИРКА Ольга, КІПЕРЧУК Неоніла	192
ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРАГНЕНЬ УКРАЇНИ	
ГРЕБЕНЮК Данііл, ЗАХОЖАЙ Костянтин	196
ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ ЗАСТОСУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	
ЗАХОЖАЙ Костянтин, КИРИЛЮК Олександра	199
ОСОБЛИВОСТІ СТЯГНЕННЯ МИТНИХ ПОДАТКІВ У РЕАЛІЯХ ВОЄННОГО ЧАСУ	
КАРПЕНКО Наталія, ЯМБИХ Єгор	202
АНАЛІЗ ВПЛИВУ ПОДАТКОВИХ ЗМІН НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ У 2024-2025 РОКАХ	
КИНАШ Віталіна, ОГАНЕСЯН Валерік	205
СПЕЦИФІКА ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
МАКОГОН Віталій, БІЛОВОЛ Володимир	207
ГАРМОНІЗАЦІЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ЄС: ЦИФРОВІЗАЦІЯ, ОПОДАТКУВАННЯ ЕКОНОМІКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	
МАКОГОН Віталій, МОЖАРОВСЬКИЙ Владислав	210
ЄВРОПЕЙСЬКІ МОДЕЛІ ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ: ШЛЯХИ АДАПТАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ	
МАКОГОН Віталій, ЯРУШКА Аліна	213
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТА ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА: ЕФЕКТ НОВИХ ПОДАТКОВИХ ПРАВИЛ ДЛЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ДЛЯ ПІДПРИЄМЦІВ	
НЕСКОРОДЬ Віталій, ШВЕЦЬ Роман	216
ПОДАТКОВИЙ КОМПЛАСЕНС ЯК СКЛАДОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БІЗНЕСУ	
ОГАНЕСЯН Валерік, ДОВГАНЬ Петро	219
ВПЛИВ ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРОК НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ	

Віталій НЕСКОРОДЬ

*здобувач ступеня доктора філософії зі спеціальності 073 Менеджмент
Полтавський університет економіки і торгівлі*

Роман ШВЕЦЬ

*здобувач ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 Економіка
Полтавський університет економіки і торгівлі*

ПОДАТКОВИЙ КОМПЛАЄНС ЯК СКЛАДОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БІЗНЕСУ

Анотація. У статті досліджуються причинно-наслідкові зв'язки впливу податкового комплаєнсу на конкурентоспроможність бізнесу. Виділено об'єктивний та суб'єктивний канали впливу ефективного податкового комплаєнсу на конкурентоспроможність бізнесу. Перший діє через стабільність економічного середовища, а другий охоплює резильєнтність бізнесу, його інвестиційну привабливість, зниження операційного та репутаційного ризиків, підвищення соціальної відповідальності.

Ключові слова: податковий комплаєнс, конкурентоспроможність, бізнес, ризик, прозорість.

На сьогодні і бізнес-спільнота, і держслужбовці сфери податкових відносин вже не розуміють організації конкурентоспроможної діяльності на ринку без запровадження податкового комплаєнсу. І це відповідає баченню українського бізнесу Національною стратегією доходів України до 2030 року [1]. Основою для формування цієї стратегії стали міжнародні документи, розроблені Організацією економічного співробітництва та розвитку у співпраці із Міжнародним валютним фондом. Вони охоплюють широку ланку методологічних документів та методичних рекомендацій, присвячених розкриттю питань щодо впровадження податкового комплаєнсу з боку держави на основі узагальнення передового досвіду бізнесу країн, що вже працюють на засадах ефективного податкового комплаєнсу.

Комплаєнс у перекладі з англійської означає «відповідність», «дотримання існуючих вимог», «добросовісність». Ці поняття є ознаками конкурентоспроможного бізнесу, адже мова йде про виконання зобов'язань платниками податків добровільно на основі зрозумілої, чіткої, демократичної, незарегульованої, прозорої системи адміністрування податкових надходжень до бюджету.

Зворотний зв'язок комплаєнс дає у вигляді довіри бізнес-спільноти до податкової системи та її адміністрування. Утім, загальний рівень податкового комплаєнсу, який можна спостерігати на рівні держави характеризує спільний результат поведінки платників податків і регулятора. З одного боку, необачність, податкова неграмотність платників податків, а з іншого – прогалини, зарегульованість в організації податкової системи та недосконале адміністрування призводять до некомплаєнсу.

Впровадження податкового комплаєнсу в українському бізнесі має ряд переваг і для держави, і для суб'єктів підприємництва. Серед позитивних результатів його впровадження слід назвати: резильєнтність бізнесу, його стійкість, що безумовно посилюють рівень конкурентоспроможності; в свою чергу, збільшення податкових надходжень стабілізує економічну кон'юнктуру

на ринку, тобто зовнішні умови ведення бізнесу. Податковий комплаєнс також сприяє скороченню податкових втрат через забезпечення ефективного контролю за виконанням планових показників бюджету, що є вкрай важливим для фінансування соціальних видатків, проєктів соціально-комунікаційного, соціально-інформаційного розвитку та інших пріоритетних напрямів трансформації суспільних відносин [2, с. 105].

Разом із впровадженням системи податкового комплаєнсу бізнес зміцнює свою конкурентоспроможність через захист від операційного ризику у внутрішній організації аудиту, податкового та управлінського обліку, що включає некомпетентність, неправомірні дії та/або зловживання у сфері податкових відносин, що підвищує податкові витрати для бізнесу та репутаційні ризики.

Отже, податковий комплаєнс забезпечує ефективний контроль та перевірку повноти і своєчасності складання податкової звітності, сприяє виявленню порушень, мінімізації випадків ухилення від сплати податків через посилення прозорості, довіри та підвищення респектабельності чесного бізнесу. Адже, тільки конкурентоспроможний бізнес прагне неухильно дотримуватися правил та виконувати свої податкові зобов'язання, що має своїм зворотним зв'язком стабільність в усіх соціально-економічних процесах держави, оскільки у їх фінансуванні беруть участь бюджетні кошти.

Конкурентоспроможності бізнесу ефективна система податкового комплаєнсу допомагає й через можливість запобігати податковим спорам з податковими органами. Це економить час та ресурси для бізнесу й не нівелює його репутаційних досягнень.

Бізнес, що володіє ефективною системою податкового комплаєнсу має вищий рівень інвестиційної привабливості, адже капітал до об'єкту вкладень висуває вимоги стабільності, прозорості та надійності, зокрема й у сфері оподаткування.

Для іноземних інвесторів маркером інвестиційної привабливості об'єкта інвестицій є боротьба з корупцією на основі ефективної системи податкового комплаєнсу. Налагоджений зрозумілий, прозорий податковий контроль та перевірка підприємств є свідченням захисту прав інвесторів від неправомірних дій, включаючи хабарництво та інші форми корупції, пов'язані з податками. Це є невід'ємною складовою міцного фундаменту розбудови правової держави та створення рівноправних умов для всіх учасників бізнес-спільноти [2, с. 106].

Податковий комплаєнс є одним із чинників сприяння соціально-економічному розвитку та підвищенню конкурентоспроможності бізнесу та держави в цілому. Так, через належно організоване та прозоре справляння податків та зниження неправомірних дій підвищується стабільність та соціально-економічна ефективність держави, оскільки вона отримує планові обсяги ресурсів для спрямування їх на вирішення суспільно значущих питань щодо підвищення рівня життя населення та стимулювання економічного зростання. Це все забезпечує сприятливі об'єктивні умови для формування конкурентоспроможності бізнесу на основі якості товарів, послуг та робіт. Суб'єктивне значення для конкурентоспроможності бізнесу впровадження

податкового комплаєнсу проявляється у законності і дотриманні податкових обов'язків, що дозволяє уникнути штрафних санкцій та інших негативних наслідків, знизити репутаційні ризики та зміцнити довіру зовнішніх стейкхолдерів. Податковий комплаєнс сприяє ефективному використанню ресурсів підприємства, оскільки допомагає виявляти потенційні помилки та недоліки в оподаткуванні, що може призвести до заощаджень і оптимізації податкових стратегій [2, с. 107].

Отже, що впровадження податкового комплаєнсу має значний позитивний вплив на конкурентоспроможність бізнесу, допомагаючи його прозорості функціонування, зменшенню податкових ризиків, покращенню інвестиційного статусу, зробити його стійким у боротьбі з корупцією та сприяти соціально-економічному розвитку загалом.

Перелік джерел посилання

1. Національна стратегія доходів України 2024-2030 р.р. URL: <https://mof.gov.ua/storage/files/National%20Revenue%20Strategy.pdf> (дата звернення: 16.05.2025)
2. Крупка М., Ткачик, Ф. Податковий комплаєнс як інструмент посилення фінансового потенціалу державного та місцевих бюджетів. Інноваційна економіка. 2024. №3. С. 103-109.

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ
ТА АУДИТУ**

Тези доповідей інтернет-конференції, 22 травня 2025 р.

Відповідальна за випуск: Юлія НІКОЛЬЧУК

м. Хмельницький